

Összefoglaló a francia törvényhozási választásokról

2017. június 20.

MAGYAR NEMZETI BANK

Készítette:

Látta:

Jóváhagyta:

1. VEZETŐI ÖSSZEFOGLALÓ

Emmanuel Macron pártja, a *La République en Marche!* nagyarányú győzelmet aratott a francia törvényhozási választásokon, bár a siker mértéke elmaradt a választások első fordulóját megelőzően, kétharmados többséget vizionáló várakozásoktól. A pártnak ugyanakkor így is sikerült abszolút többséget szereznie a Nemzetgyűlésben, amely lehetőséget nyújt Emmanuel Macronnak arra, hogy koalíciós alkuk nélkül vigye véghez az általa szükségesnek tartott gazdasági és társadalmi reformintézkedéseket. A köztársasági elnök pártjának győzelmét valamelyest beárnyékolja a mindkét fordulón tapasztalt alacsony választói részvétel, ami jelzésértékkel bír Emmanuel Macron számára azzal kapcsolatban, hogy annak ellenére, hogy nagy fölénnyel nyert a választásokon, nézeteivel nem mindenki ért egyet.

A választási kampány során Emmanuel Macron célja a bal- és jobboldali képviselők, illetve választók megosztása volt annak érdekében, hogy a hagyományos pártok centrista erőiből egy gazdaságilag és társadalompolitikailag liberális ideológiával rendelkező középpártot hozzon létre. Stratégiája a választási eredmények fényében sikeresnek tekinthető, ugyanis sikerült megszereznie az abszolút többséget a francia törvényhozás alsóházában, a Nemzetgyűlésben. Igaz ugyan, hogy a törvényhozási választási kampány során az újonnan kinevezett kormányának néhány tagjával kapcsolatban felmerültek bizonyos, visszaélésekkel kapcsolatos vádak, de a köztársasági elnök az ebből fakadó esetleges népszerűség-vesztést intenzív külpolitikai szereplésével próbálta ellensúlyozni, ami főként a jobboldali választók megnyerését szolgálta.

A Köztársaságiak a választási kampány folyamán még megpróbálták fenntartani az egység látszatát, azonban a törvényhozási választásokon elért történelmi vereség után a konzervatív tömörülés várhatóan szét fog esni. Tagjainak egy része csatlakozhat Emmanuel Macron pártjához, vagy külön frakcióként, úgynevezett konstruktív ellenzékként támogatná a kormány munkáját. A párt másik része ugyanakkor a klasszikus ellenzéki szerepre rendezkedne be.

Nemcsak a Konzervatívok, de a Szocialista Párt is jelentős kudarcot könyvelhetett el, s így szinte a teljes összeomlás szélére került. Az ennek ellenére a pártban maradt prominens személyiségek célja, hogy megmentse a tömörülést a teljes megsemmisüléstől, s az eddigi, szociálliberális megoldások helyett főként az egykori klasszikus baloldali értékek előtérbe kerülését szorgalmazzák. Ez azonban a párt liberálisabb tagjait várhatóan a kilépésre ösztönzi majd, ami így a párt szétszakadását eredményezheti.

A két szélsőséges párt, a Nemzeti Front és a La France insoumise (Lázadó Franciaország) történelmi lehetőséget láttak a törvényhozási választásokban, és jelentős frakciót szerettek volna alakítani a Nemzetgyűlésben. Eredményeik mindazonáltal elmaradtak a várakozásoktól, amire főként a szavazóbázisuk passzivitása miatt került sor.

2. AZ EGYES PÁRTOK TÁMOGATOTTSÁGA A TÖRVÉNYHOZÁSI VÁLASZTÁSOK ELŐTT

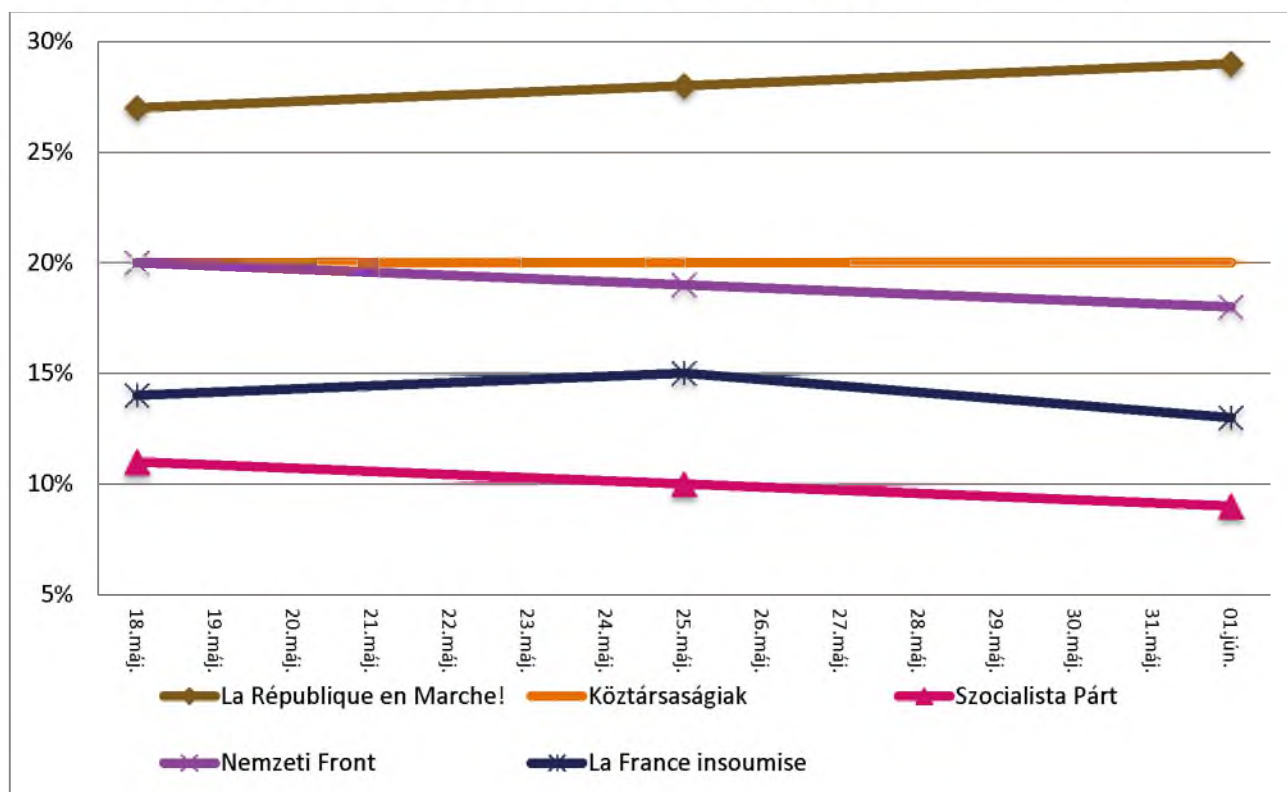

Emmanuel Macron köztársaságielnök-választások során és azt követően is folytatott stratégiájának a sikerét - amely szerint a Szocialista Párt és a Köztársaságiak mérsékelt jelöltjeit, illetve választóit a saját pártja mögé sorakoztatná fel -, már a törvényhozási választásokat megelőző közvélemény-kutatások is előre jelezték. A *Les Echos* gazdasági napilap számára az *OpinionWay* közvélemény-kutató vállalat által készített felmérés alapján ugyanis június 1-jén a választók 29%-a támogatta a

La République en Marche! (LREM)¹ jelöltjét, amely a május 18-i eredményhez képest 2 százalékpontos növekedést jelentett. Az államfő pártját a Köztársaságiak követték, akik május közepe óta stabilan 20%-os támogatottságot élveztek. A harmadik helyen a Nemzeti Front állt, amelynek népszerűsége május óta 2 százalékponttal, 18%-ra csökkent. A szélsőbaloldali Jean-Luc Mélenchon pártja, a La France insoumise² 13%-os támogatottsággal bírt a felmérés szerint, míg az öt évig kormányzó Szocialista Pártot a választók mindössze 9%-a tartotta továbbra is alkalmasnak a feladatra.

A választásokat megelőző közvélemény-kutatás arra az eredményre jutott, hogy a La République en Marche! az 577 fős Nemzetgyűlésben nagyságrendileg 335-355 képviselővel rendelkezhet majd, ami messze meghaladja az abszolút többséget (289 képviselő). Még ennél is fontosabb volt az elemzés szerint, hogy a párt felépítése koherens - azaz tagjai liberális, Európa-párti elveket vallanak -, így feltehetően kevésbé fordulnak majd elő a frakciójukon belül belső ideológiai „harcok”, ellentétben az elmúlt öt évben a Szocialista Pártnál tapasztaltakkal.³

1.ábra: Az egyes pártok támogatottságának alakulása 2017. május 18. és június 1. között

Forrás: Les Echos⁴

3. EMMANUEL MACRON ÉS PÁRTJA VÁLASZTÁSI STRATÉGIÁJA

Emmanuel Macron stratégiája főként a jobb- és baloldali, centrista választók és politikusok megnyerésére irányult, amivel a klasszikus történelmi pártok egységének a megbontását szerette

¹ A párt nevét általában A Köztársaság mozgásában! vagy A Köztársaság lendületben! névre fordítják.

² Lázadó Franciaország

³ <https://www.lesechos.fr/elections/legislatives-2017/030363566200-sondage-legislatives-la-republique-en-marche-ne-petit-pas-de-laffaire-ferrand-2091206.php>

⁴ <https://www.lesechos.fr/elections/legislatives-2017/030363566200-sondage-legislatives-la-republique-en-marche-ne-petit-pas-de-laffaire-ferrand-2091206.php>

volna elérni. A Szocialista Párt már a köztársaságielnök-választási kampány időszaka alatt rendkívüli mértékben meggyengült, és több szocialista politikus is nyíltan az egykori gazdasági miniszter mögé állt, ugyanakkor a Köztársaságiak ekkor még a párt egységéről tettek tanúbizonyságot. Az elnökválasztás során elszenvedett vereség, illetve a frissen megválasztott elnök stratégiája - a mérsékelt jobboldali politikusok felé történő nyitás - ugyanakkor a konzervatív párt összetartását is meggyengítette, amit Édouard Philippe miniszterelnökké választása, illetve Bruno Le Maire gazdasági miniszterré történő kinevezése még tovább fokozott. A Köztársaságiak ugyanis rendkívül megosztottak voltak a tekintetben, hogy milyen stratégiát kövessenek a Philippe-kormányzattal szemben. Míg egyesek együttműködésre szólítottak fel, és konstruktív ellenzéki szerepet tartottak kívánatosnak, addig mások a konfrontációt és egy offenzívabb ellenzéki stratégiát láttak volna eredményesnek a La République en Marche!-sal szemben.⁵

Emmanuel Macron a politikusok mellett a konzervatív választókat is igyekezett megnyerni. Ennek érdekében az oktatási tárca élére Jean-Michel Blanquer-t, az Essec üzleti iskola vezetőjét nevezte ki, aki sokáig Nicolas Sarkozy oktatással kapcsolatos ügyekért felelős tanácsadója volt, ráadásul baráti viszonyt ápol François Baroin-nel, a Köztársaságiak törvényhozási választási kampányért felelős politikusával is. Emellett, az új francia elnök a kampányidőszak alatt a François Hollande által képviselnél jóval markánsabb külpolitikai szerepvállalást valósított meg. Egyrésztől találkozott Angela Merckellel - akivel az Európai Unió elmélyítését tűzte ki célul -, részt vett az Olaszországban megtartott G7 csúcstalálkozón, illetve Brüsszelben a NATO-csúcs alkalmával találkozott Donald Trumpgal. Végül pedig a versailles-i Nagy-Trianon palotában fogadta Vlagyimir Putyint, amely gesztusértékű lépés volt a francia elnök részéről, ugyanis a két ország közötti diplomáciai viszony évek óta meglehetősen fagyos. Mindezzel Macron azokat a jobboldali szavazókat szerette volna maga mellé állítani, akik szerint az elmúlt öt év diplomáciai szempontból sikertelen volt.⁶

Igaz, az elnök nemzetközi szerepléseivel nemcsak határozottságát próbálta meg hangsúlyozni, hanem a kormányon belül felmerült korrupciós és összeférhetlenségi ügyekről is szerette volna elterelni a figyelmet. A vádak szerint ugyanis Richard Ferrand területi kohézióért felelős miniszter 2011-ben, a regionális állami biztosító munkatársaként, visszaélt a rendelkezésére álló információkkal. Egy közhasznú szervezet kereste meg a biztosítótársaságot azzal, hogy új helyet kíván keresni az újonnan létesítendő egészségügyi központjának. Végül a három lehetséges helyszín közül a Richard Ferrand élettársa tulajdonában levő épületre esett a választás. Marielle de Sarnez európai ügyekért felelős miniszter és korábbi európai parlamenti képviselő pedig állítólag fiktíven alkalmazta egykori munkatársát. A csalás tényét mind Ferrand, mind de Sarnez tagadta, az ügyesség azonban vizsgálatot indított ellenük.

4. AZ ELLENZÉKI PÁRTOK HELYZETE A VÁLASZTÁSOKAT MEGELŐZŐ KAMPÁNY SORÁN

4.1. Köztársaságiak

Emmanuel Macron személye, kormánya és az általa képviselt gazdaságpolitika - főleg, ami a munka törvénykönyvének reformjait illeti -, jelentős mértékben megosztotta a konzervatív Köztársaságiakat. Az elnök politikai lépéseivel főként a jobboldali mérsékelt, centrista képviselőket

---

⁵ http://abonnes.lemonde.fr/gouvernement-philippe/article/2017/05/18/la-politique-economique-du-gouvernement-confiee-a-la-droite_5129513_5129180.html

⁶ <http://premium.lefigaro.fr/elections/legislatives/2017/06/02/38001-20170602ARTFIG00056-legislatives-la-campagne-impossible.php>

igyekezett megnyerni, s kormányának összeállításával is jelezte feléjük, hogy a LREM nyitott arra, hogy csatlakozzanak hozzá. Ennek megfelelően 15 jobboldali képviselő már az új kormány megalakulása során jelezte, hogy hajlandóak az együttműködésre, s egy közös kommunikációban adtak hangot azon véleményüknek, hogy a Republikánusoknak „kezet kell nyújtaniuk” Emmanuel Macronnak. Jean-Pierre Raffarin egykori miniszterelnök, jelenlegi jobboldali szenátor szerint pedig egyes jobboldali képviselőknek a jövőbeni Nemzetgyűlésben egy külön parlamenti szekciót kellene létrehozniuk „*Konstruktívok*” néven, amely csoport bizonyos reformok meghozatalát segítené.^{7,8}

A Köztársaságiak vezetősége eleinte elítélte azon szakadár párttársakat, akik szerepet vállaltak a Macron-kormányban, és a párt kezdetben a kormánnyal való együttműködést is elutasította. Laurent Wauquiez - a párt konzervatív szárnyának egyik fontos személyisége, aki novemberben indulni akar a pártelnöki címért -, egyenesen árulásról beszélt; „inkább eladták magukat, mint, hogy híük maradjanak az értékeikhez” – mondta egy lyoni rendezvényen.⁹

Idővel azonban a Köztársaságiak retorikája is megváltozott, érzékelték ugyanis, hogy a lakosság jelentős része támogatja az újonnan megválasztott köztársasági elnököt. (A Kantar Sofres közvélemény-kutató intézet felmérése szerint a franciák 57%-a szavazott bizalmat az új köztársasági elnöknek,¹⁰ és azok közül, akik François Fillonra szavaztak az elnökválasztás során, 63% támogatta Macront). Mindez jelentős mértékben megkérdőjelezte az offenzív kampánystratégia hatékonyságát, amit a választási kampány vezetője, François Baroin is érzékelt, s ennek megfelelően változtatott a párt addig követett taktikáján. Baroin így már nem a Nicolas Sarkozy által a 2015-ös regionális választások során alkalmazott, s a mostani választások során újra elővett, úgynevezett „*sem...sem*”¹¹ választási stratégiát követte, hanem nyilvánvalóvá tette, hogy a második fordulóban, amennyiben a Nemzeti Front legyőzéséhez erre van szükség, akkor a Köztársaságiak jelöltje visszalép a *La République en Marche!* jelöltje javára. François Baroin szerint a gaullista örökség miatt nem engedheti meg magának a párt a szélsőjobboldali jelöltek győzelmét: „A mi harcunk mindig a szélsőségek ellen zajlott és a gaullisták számára a Nemzeti Front és a szélsőjobboldal történelmi ellenség”. Igaz, François Baroin stratégiáját többen kritizálták, és úgy vélték, hogy a döntés elhamarkodott volt, s azt csak a törvényhozási választások első fordulója után kellett volna meghoznia.^{12,13}

4.2. Szocialista Párt

A baloldali Szocialista Párt számára az elnökválasztás teljes összeomlást és széthullást eredményezett. A törvényhozási választásokon már több szocialista képviselő a *LREM* színeiben képviseltette magát, míg mások, mint például Benoît Hamon egykori köztársaságielnök-jelölt - aki amellet, hogy még támogatja a Szocialista Pártot --, több választóközvetben nyilvánosan kiállt a

⁷ http://abonnes.lemonde.fr/elections-legislatives-2017/article/2017/05/24/legislatives-baroin-general-d-une-droite-eclatee-face-a-macron_5132899_5076653.html

⁸ http://abonnes.lemonde.fr/politique/article/2017/05/15/des-elus-de-droite-et-du-centre-appellent-leur-famille-politique-a-repondre-a-la-main-tendue-par-macron_5128049_823448.html

⁹ <http://premium.lefigaro.fr/politique/2017/05/23/01002-20170523ARTFIG00364-laurent-wauquiez-fustige-ceux-qui-ont-prefere-se-vendre-a-emmanuel-macron.php>

¹⁰ Ez elmarad ugyan a 2007-ben mért, Nicolas Sarkozy iránti bizalmi indextől (64%), de megelőzi François Hollande 2012-es eredményét (55%).

¹¹ A stratégia lényege, hogy egy esetleges második forduló folyamán sem a baloldali - jelen esetben a centrista -, sem a szélső jobboldali jelölt számára nem lép vissza a párt indulója az adott választó körzetben.

¹² <http://premium.lefigaro.fr/elections/legislatives/2017/05/30/38001-20170530ARTFIG00353-la-fin-du-ni-ni-pronee-par-baroin-fait-des-vagues-chez-les-republicains.php>

¹³ http://www.lepoint.fr/legislatives/a-droite-l-autre-cohabitation-01-06-2017-2132059_3408.php

Zöld Párt, illetve a Kommunista Párt jelöltjei mellett. Sokáig úgy tűnt, hogy még kampányvezetőt sem fognak találni a szocialisták, azonban idővel Bernard Cazeneuve egykori szocialista miniszterelnök vállalta a szerepet. (Jelezte ugyanakkor, hogy a kampány után már nem vesz részt a politikai életben).

Több neves szocialista képviselő és politikus viszont hű maradt a párthoz, így Bernard Cazeneuve mellett Martin Aubry lille-i polgármester, a párt befolyásos embere, vagy Stéphane Le Foll szocialista politikus is határozott kampányt folytatott. Az ő céljuk alapvetően az volt, hogy minimalizálják a Szocialista Párt vereségét.^{14,15}

4.3. Nemzeti Front

A Nemzeti Front az elnökválasztás során elszenvedett vereség után minden erejével a törvényhozási választásokra koncentrált, amiben a vezetőség történelmi lehetőséget látott. A párt népszerűsége az elmúlt években folyamatosan nőtt, az elnökválasztás során már 10,7 millió választó szavazott rájuk. A Nemzeti Front vezetői bíztak benne, hogy a párt sikeres szereplése tovább folytatódhat, de ennek érdekében olyan jobboldali értékekre építő, de a társadalmi igazságosságra is hangsúlyt fektető politikai erővé kell válniuk, ami képes megszólítani a kevésbé vagyonos, s a politikai rendszer által nem képviselt választókat. A Nemzetgyűlésben pedig együtt kell működniük azokkal, akikkel a legfőbb kérdésekben egyetértenek és akikkel közös értékeik vannak; ilyen módon egy, a Nemzeti Front frakciójánál nagyobb ideológiai tömörülést is létre lehet majd hozni a törvényhozásban, jegyezte meg a párt egyik jelöltje, Robert Ménard.

4.4. La France insoumise

A kampány során Jean-Luc Mélenchon és pártja, a La France insoumise (Lázadó Franciaország) a Nemzeti Fronthoz hasonlóan soha vissza nem térő lehetőséget látott a júniusi törvényhozási választásokban. Meggyőződése szerint a Szocialista Párt és a Köztársaságiak ideje lejárt, s csupán három szereplő maradt a francia politikai palettán: a bankokat és a tőkét képviselő *La République en Marche!*, a szélsőjobboldali Nemzeti Front, illetve a La France insoumise, amelynek nem titkolt célja volt a végső győzelem.¹⁶

5. A FRANCIA TÖRVÉNYHOZÁSI VÁLASZTÁSOK ELSŐ FORDULÓJÁNAK EREDMÉNYE

A törvényhozási választások június 11-én tartott első fordulóját Emmanuel Macron és pártja, a *La République en Marche!* nyerte; a voksok 32,32%-át megszerezve felülmúlták a közvélemény-kutatások előzetes várakozásait is. A második helyen a Köztársaságiak végeztek, akik a szavazatok 21,56%-át kapták. A Nemzeti Front az előzetes várakozásokat alulmúlva csupán 13,2%-ot kapott, míg a La France insoumise 11,02%-ot szerzett. A kormányzó Szocialista Párt a maga 9,51%-ával története egyik legrosszabb eredményét érte el. Az előzetes becslések szerint, amennyiben hasonló arányban támogatták volna az egyes pártokat a második forduló során, akkor a *LREM* akár 400-440

¹⁴ <http://premium.lefigaro.fr/elections/legislatives/2017/05/23/38001-20170523ARTFIG00306-ps-cazeneuve-aubry-et-le-foll-font-campagne-malgre-tout.php>

¹⁵ <http://premium.lefigaro.fr/elections/legislatives/2017/05/29/38001-20170529ARTFIG00319-cazeneuve-le-secouriste-des-candidats-ps.php>

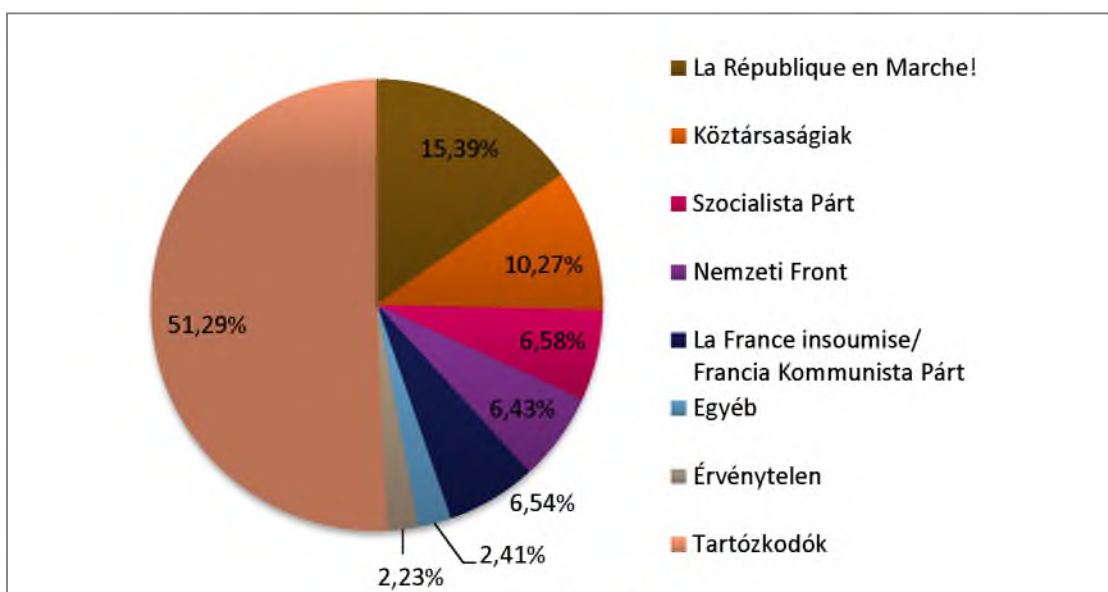
¹⁶ <http://premium.lefigaro.fr/elections/legislatives/2017/06/06/38001-20170606LIVWWW00015-legislatives-elections-emmanuel-macron-en-marche-lrem-ps-lr.php>

képviselőt is a törvényhozásba juttathatott volna, ami akár a kétharmados többség megszerzését is jelenthette volna.¹⁷

A *La République en Marche!* első fordulóban aratott, nagyarányú győzelmét jelentősen árnyalja, hogy történelmi mélypontra esett a részvétel, ugyanis a választásra jogosultak több, mint fele (51,29%) távol maradt az urnáktól. A nyilvánvaló választói passzivitás fényében a fő kérdés az lett, hogy a két forduló között a pártok milyen mértékben képesek mobilizálni a szimpatizánsaikat. A Paris Match, CNews és Sud Radio megbízásából az Ifop-Fiducial által készített felmérés szerint, míg a *LREM* támogatóinak 68%-a élt szavazati jogával, addig a Nemzeti Front és a Szocialista Párt szimpatizánsainak csupán 45-45%-a tartotta fontosnak a törvényhozási választásokon való részvételt. Még passzívabbak voltak a La France insoumise követői, mindössze 42%-uk ment el szavazni. Esetükben ez azt jelenti, hogy míg a köztársaságielnök-választás első fordulójában a párt nagyságrendileg 7 millió szavazatot kapott, addig a törvényhozási választások első fordulójában csupán 2 millió voksot tudtak begyűjteni. A Nemzeti Front esetében még nagyobb volt a szavazatvesztés: míg a köztársaságielnök-választás második fordulójában 10 millióan voksoltak a párt elnökjelöltjére, addig most csupán 3 millió szavazatot kaptak.¹⁸ Egyértelmű tehát, hogy a választók mobilizálása főként Jean-Luc Mélenchon és Marine Le Pen számára volt a legsürgetőbb.¹⁹

2. ábra Az egyes pártokra leadott szavazatok és a tartózkodók aránya a 2017-es törvényhozási választások első fordulójában

Forrás: Le Monde²⁰

6. A FRANCIA TÖRVÉNYHOZÁSI VÁLASZTÁSOK MÁSODIK FORDULÓJÁNAK EREDMÉNYE

A *La République en Marche!* a választások második fordulójában a szavazatok 43,06%-át szerezte meg, a párt győzelmét azonban valamelyest beárnyékolja, hogy a második fordulóban a választópolgárok passzivitása tovább nőtt; csupán 42,64%-os volt a részvétel, ami újabb történelmi mélypontot jelent. A párt ilyen módon hiába szerezte meg a második forduló folyamán a szavazatok

¹⁷ <http://premium.lefigaro.fr/elections/legislatives/2017/06/12/38001-20170612LIVWWW00022-resultat-elections-legislatives-emmanuel-macron-en-marche-vers-une-majorite-ecrasante.php>

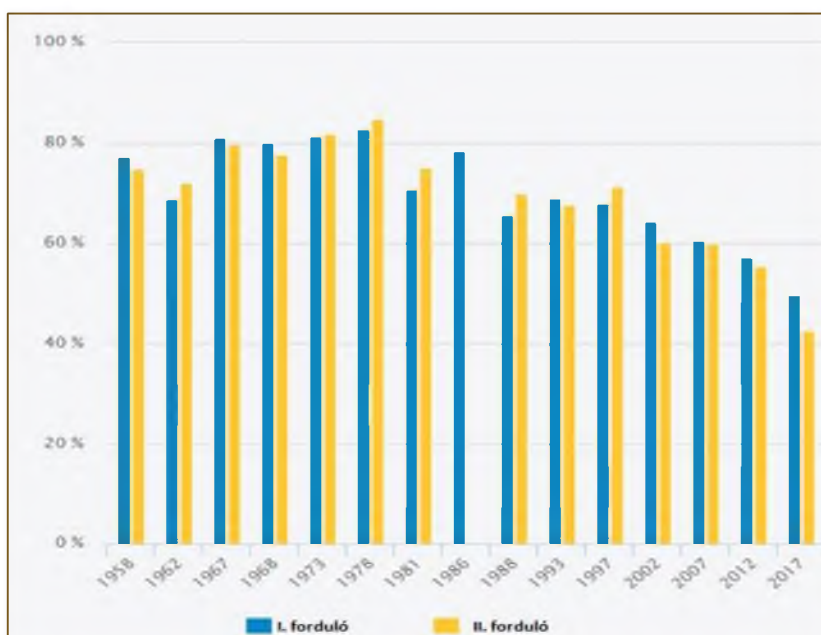
¹⁸ <https://www.lesechos.fr/elections/legislatives-2017/030379127950-legislatives-les-raisons-dune-abstention-record-2093698.php>

¹⁹ <http://www.parismatch.com/Actu/Politique/Sondage-Ifop-Ce-que-veulent-les-electeurs-pour-le-second-tour-1282118>

²⁰ Le Monde, 2017 június 13. 1. oldal

43,06%-át, valójában ez csupán a választópolgárok alig egynegyedének támogatását jelenti. Paradox módon a *LREM* tehát úgy rendelkezik az V. Köztársaság egyik legnagyobb parlamenti többségével, hogy azt az egyik legkisebb választói támogatottsággal szerezte meg.

3. ábra – Az V. Köztársaság törvényhozási választásain történő részvétel alakulása az egyes fordulók során

Forrás: *Le Monde*

A választások második fordulójában a Köztársaságiak a szavazatok 22,23%-át kapták, a Nemzeti Front pedig 8,75%-ot szerzett; őket a fontosabb pártok közül a MoDem 6,06%-kal, a Szocialista Párt 5,68%-kal, a La France insoumise pedig 4,86%-kal követi.

A törvényhozási választásokon elért eredménnyel Emmanuel Macronnak ugyan nem sikerült megszereznie az első fordulás eredmények alapján elérhetőnek gondolt kétharmados többséget, de még így is az V. Köztársaság egyik legnagyobb parlamenti többségét tudhatja maga mögött (az 577 képviselői helyből 308-at). Támogatottsága kiegészül még a koalíciós partner, a MoDem 42 képviselőjével.

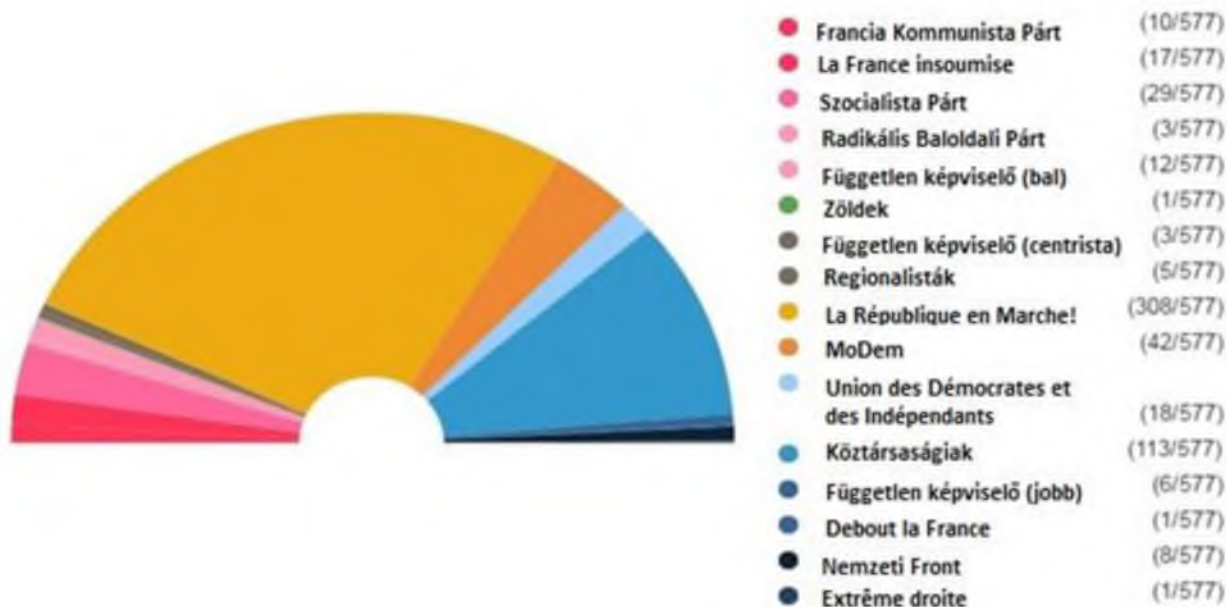
A második legtöbb képviselőt a jobboldali Köztársaságiak küldhetik a francia törvényhozás alsóházába, összesen 113 főt, amely további 18 fővel egészül ki az UDI (Union des Démocrates et des Indépendants – Demokraták és Függetlenek Uniója) kispártnak köszönhetően, akik az elmúlt évek során szoros szövetséget kötöttek a Köztársaságiakkal. A Nemzeti Front színeiben 8 képviselő ül majd a Nemzetgyűlésben. Ez egyrészt történelmi eredménynek számít, hiszen a pártnak még soha nem sikerült ennyi képviselőt küldenie a törvényhozásba, másrészt viszont messze elmarad a Nemzeti Front előzetes várakozásaitól. A 8 képviselővel a párt önálló frakciót sem tud alakítani, ehhez ugyanis minimum 12 fő szükséges. A jobboldali kispártok közül a Nemzetgyűlésbe került a Debout la France (Talpra Franciaország!) és az Extrême droite (Szélsőjobb) 1-1 képviselővel, illetve további 6, független jobboldali képviselő vesz majd részt a törvényhozás munkájában.

A baloldalon a legtöbb képviselő a Szocialista Párt színeiben került be a Nemzetgyűlésbe; összesen 29 főt delegálhat a párt. Őket követi Jean-Luc Mélenchon mozgalma, a szélsőbaloldali La France insoumise 17 fővel; ők először jutottak be a Nemzetgyűlésbe. A baloldal azonban esetleges szövetségek útján még szélesíteni tudja a mozgásterét, ugyanis több kisebb baloldali párt

is bekerült a törvényhozásba: a Francia Kommunista Párt 10, a Radikális Baloldali Párt 3, a Zöldek 1, illetve a Regionalisták 5 fővel. A baloldalról további 12 független képviselő jutott be, míg a centrista képviselők közül hárman nem tartoznak egyik párthoz sem.

4. ábra A francia Nemzetgyűlés végleges összetétele a 2017-es francia törvényhozási választások második fordulójá után

Forrás: Les Echos²¹

A 2017-es törvényhozási választás nemcsak a győztes párt és a részvételi arány miatt bizonyult történelminek, hanem az újonnan a Nemzetgyűlésbe került képviselők számát tekintve is. Így a Le Monde számításai szerint a törvényhozás alsóházába került honatyák 75%-a „újonc”. További forradalmi változás, hogy soha nem volt ilyen magas a nők aránya (38,65%).^{22,23}

Emellett fontos fejlemény, hogy a Nemzetgyűlés átlagéletkora is jelentős mértékben csökkent. Míg a 2012-ben megválasztott Nemzetgyűlés átlagéletkora 54,1 év volt, addig ez most 48,6 év. Az ilyen nagy horderejű politikai megújulás akár az elit leváltását is jelenthetné. Vanessa Schneider, a Le Monde politikai szakújságírója szerint azonban erről nem beszélhetünk, hiszen nem új társadalmi csoportokból érkező képviselők kerültek be a Parlamentbe. Egyrészt az újonnan bekerült politikusok nagy része alsóbb szinteken már korábban is politizált, másrészt pedig nagy részük a gazdasági és értelmiségi elit tagja, így a legjobb egyetemeken és grand école-okban végeztek, azaz vállalkozók, értelmiségiek vagy egykori magas beosztású hivatalnokok, akik maguk is a legfelsőbb társadalmi osztály tagjai.^{24,25}

²¹ <https://www.lesechos.fr/elections/resultats/legislatives>

²² http://abonnes.lemonde.fr/les-decodeurs/article/2017/06/19/apres-les-legislatives-2017-75-de-l-assemblee-nationale-est-renouvelee-un-record_5147128_4355770.html

²³ http://abonnes.lemonde.fr/elections-legislatives-2017/article/2017/06/19/legislatives-2017-223-femmes-elues-un-record_5146848_5076653.html

²⁴ <https://www.france.tv/france-5/c-dans-l-air/173901-macron-et-les-partis-l-adieu-au-vieux-monde.html>

²⁵ <http://www.lci.fr/elections/resultats-elections-legislatives-2017-l-assemblee-nationale-s-offre-un-coup-de-jeune-age-moyen-benjamin-2055653.html>

7. AZ EGYES PÁRTOK STRATÉGIÁI A VÁLASZTÁSOK UTÁN

7.1. A La République en Marche! előtt álló politikai kihívások a választásokat követően

Emmanuel Macron alig egy hónappal a választások előtt alakított pártja - annak nagyarányú győzelme ellenére is - több kihívással kénytelen szembenézni. Egyrészt a pártnak egyelőre nincs elnöke, aki garantálhatná a nemrég alakult politikai szervezet egyben tartását és azt, hogy a kezdeti, „startup hangulatot” idéző politikai csoportosulásból egy jelentős befolyással bíró, stabil politikai szereplőt hozzon létre. A pártelnök személyének megnevezése még várat magára, ugyanis olyan személyt szeretnének a párt élére, akinek feddhetetlen az előélete.

Az „erőskezű” pártelnök mellett szükséges egy határozott és frakciófegyelmet fenntartani képes frakcióvezető is. Ez fontos előfeltétele annak, hogy a kormány keresztül tudja vinni a sok esetben jelentős tiltakozást kiváltó, strukturális reformjait. A Le Monde információi szerint a frakcióvezető posztját egy baloldali politikus töltheti be, ugyanis a jobboldalról érkező politikusok már megkapták a legfontosabb miniszteri posztokat a kormányon belül, s így a belső egyensúly fenntartása érdekében mindenképp baloldali politikusnak kellene megkapnia ezt a kulcspozíciót.²⁶

A képviselők kohézióját nehezítő tényező, hogy a párt nem egy ideológia köré szerveződik, hanem főként a köztársasági elnök személye az összetartó kapocs. Emmanuel Macron központi szerepét az is jól mutatja, hogy személyi kérdésekben, így például a frakcióvezető személyét illetően is egymaga dönt. Kérdés azonban, hogy egy esetlegesen vitatottabb politikai döntés nem fogja-e aláásni a párt egységét. Igaz, Emmanuel Macron a pártja összeállítása során törekedett arra, hogy a párton belül ne legyen radikális ellenzék - mint ahogy az a Szocialista Pártban és a Köztársaságiak között is megfigyelhető volt -, mivel egy esetleges belső ellenzék nagyban hozzájárulhat a reformtörekvések elbukásához.

Kérdéses továbbá az egyes képviselők megfelelő szakmai felkészültsége is, amely komoly kihívást jelenthet a nemzetgyűlési és az egyes szakmai bizottságokban végzett munka során, nem beszélve a televíziós interjúkról és szakmai vitákról. Ezt látszik alátámasztani, hogy a LREM jelöltjei nem voltak hajlandóak részt venni a helyi televíziós vitákban, amit a többi ellenzéki párt nehezményezett is. Ha mégis vállalták a televíziós szereplést, rendszerint a felkészületlenség jellemezte a párt képviselőit.^{27,28}

Mindenek ellenére Emmanuel Macron és a La République en Marche! történelmi lehetőséget kapott arra, hogy véghezvigye az általa szükségesnek ítélt reformokat, amelyek főként a munkaerőpiacot, a nyugdíjrendszert, az oktatáspolitikát és az adórendszert érintik.

7.2. Köztársaságiak: a szétesés szélén

A jobboldal legnagyobb pártja történelmi vereséget szenvedett, amely különösen annak fényében számít nagy pofonnak, hogy a Köztársaságiak 2017 februárjáig szinte biztosra vették győzelmüket. Az elmúlt 5 év ellentmondásos kormányzása után – amelyet gazdasági problémák és terrorcselekmények árnyékoltak be – szinte borítékolható volt a jobboldali győzelem.

---

²⁶ <http://www.latribune.fr/economie/legislatives-2017/macron-face-au-danger-d-une-majorite-trop-large-734223.html>

²⁷ <http://www.lopinion.fr/video/ca-fait-buzz/legislatives-grand-moment-solitude-d-candidate-macroniste-en-plein-128511>

²⁸ <https://www.franceculture.fr/emissions/le-billet-politique/bring-back-our-debats-politiques>

A Le Figaro konzervatív napilap véleménye szerint akár már a választásokat követő hetekben szétszakadhat a párt, ugyanis a párt vezetői 2017. június 21-én ülést tartanak a követendő stratégiáról. Ekkor válik el, hogy ki akarja konstruktív ellenzékiként támogatni a kormány politikáját, és ki az, aki a „klasszikus” ellenzéki utat választja. A párt konzervatívabb képviselői szerint a párt bukását azok a „partizán” képviselők okozták, akik a kampány alatt cserbenhagyták François Fillont, majd beálltak - közvetve vagy közvetlenül - Emmanuel Macron és pártja mögé. Jean-Pierre Raffarin egykori miniszterelnök utalt arra, hogy a Köztársaságiak „Macron-kompatibilis” tagjai kiléphetnek a pártból és Konstruktívok néven alkothatnak új frakciót a Nemzetgyűlésben.²⁹

A Köztársaságiak veresége a párt történelmének egyik legkomolyabb válságát, de akár a párt ideológiai megújulását is eredményezheti, ugyanis a pártszakadás mellett az elmúlt évtizedek ikonikus alakjai – az egykori köztársasági elnök Nicolas Sarkozy, illetve a volt miniszterelnökök, Alain Juppé és François Fillon – mind kivonultak a politikából, hatalmi úrt hagyva maguk után. Így viszont a párton belül újra kiújulhatnak a hatalmi harcok, egy esetleges győztes pedig hosszú távon meghatározhatja a párt ideológiai irányvonalát.

7.3. Nemzeti Front: az elszalasztott lehetőség

A Nemzeti Front eredménye jelentősen alulmúlta a pártvezetés várakozásait, amely főként arra vezethető vissza, hogy a párt szimpatizánsainak nagy része mind az első, mind pedig a második fordulóban távol maradt az urnáktól, a párt két forduló közötti mozgósítási kísérlete tehát nem járt sikerrel. Igaz, a párt által elért eredmény így is történelminek mondható, hiszen még sosem tudtak 8 képviselőt küldeni a törvényhozásba, akik között ráadásul megtalálható a Nemzeti Front elnöke, Marine Le Pen is. Ezzel szemben Florian Philippot, a párt alelnöke nem tudott mandátumot szerezni.³⁰

A pártot már a választások előtt is belső feszültség terhelte, az ellentétek pedig a kedvezőtlen első és második fordulós eredmények miatt még tovább mélyültek. A viták középpontjában főleg a párt euróhoz való viszonya áll: míg Florian Philippot az eurozónából való távozást preferálja, addig többen - például Nicolas Bay – ezt elhibázott stratégiának tartják: „Megpróbáltuk 2012-ben, megpróbáltuk 2017-ben, és nem működik” - jegyezte meg Nicolas Bay.

7.4. Szocialista Párt: az összeomlás szélén

A francia Szocialista Párt történelme legnagyobb bukását szenvedte el, az elért eredménnyel tulajdonképpen még a létezése is megkérdőjeleződött. A választóinak egy része a La République en Marche!-t, a La France insoumise-t, vagy az otthon maradáást választotta. Ennek köszönhetően a párt olyan emblematikus személyiségei estek ki a választások első fordulójában, mint például Jean-Christophe Cambadélis, a párt elnöke, aki a választások második fordulója után nyújtotta be lemondását, vagy Benoît Hamon, a szocialisták egykori köztársaságielnök-jelöltje.³¹ A párt fontosabb képviselői – köztük Anne Hidalgo párizsi és Martine Aubry lille-i polgármester, valamint Christine Taubira egykori igazságügy miniszter – ugyanakkor a párt radikális átalakítását tervezik, amelyet főként a társadalmi igazságosság, az ökológiai vonal és az európai demokrácia

---

²⁹ <http://premium.lefigaro.fr/elections/legislatives/2017/06/18/38001-20170618ARTFIG00281-legislatives-un-revers-historique-pour-les-republicains.php>

³⁰ http://abonnes.lemonde.fr/elections-legislatives-2017/article/2017/06/13/la-zizanie-s-installe-au-front-national_5143431_5076653.html

³¹ <https://www.lesechos.fr/elections/socialiste/030378140565-legislatives-cambadelis-admet-un-recul-sans-precedent-du-ps-2093395.php>

témái mentén képzelnek el. A párton belül azonban elsőként meg kell szüntetni azokat a meglévő törésvonalakat, amelyek főként a gazdaságpolitikailag baloldali és liberális szárnyak között húzódnak.^{32,33}

7.5. La France insoumise: elsőként a Nemzetgyűlésben, de messze a várt történelmi áttöréstől

Nem sikerült elérni azt a Jean-Luc Mélenchon által kitűzött célt, miszerint a La France insoumise lesz az egyetlen valós ellenzéki erő a francia Nemzetgyűlésben. A párt szereplése messze elmaradt az április végi köztársaságielnök-választásokon elért eredménytől. Annak érdekében, hogy mozgásterét kibővítse, a La France insoumise-nek a jövőben a Szocialista Párt radikálisabb képviselőivel kell keresnie a kapcsolatot. Közeledési kísérletekre a választások két fordulója között is volt már példa, egyes választókeretekben a párt több képviselője visszalépett a Szocialista Párt jelöltje javára. Mindezt azzal a céllal tették, hogy a legtöbb baloldali és zöld képviselőt sikerüljön bejuttatni a francia törvényhozásba.

A két baloldali párt közeledéséhez a pártok közötti ideológiai nézeteltéréseket is fel kell oldani, ami főként a Szocialista Párt baloldali értékeinek az előtérbe helyezését jelenti, szemben a párt egykori szociáldemokrata irányvonalával.³⁴

8. ÖSSZEGRÉS

Sikeresnek bizonyult Emmanuel Macron azon stratégiája, hogy saját mozgalmához csábítsa át a Szocialista Párt és a Köztársaságiak mérsékelt képviselőit, illetve szavazótáborát. Ennek köszönhetően egyrészt sikerült visszaszorítania az elmúlt években teret nyert populista pártokat, másrészt pedig soha nem látott válságba sodorta a történelmi pártokat is. Így egy „kényelmes” parlamenti többséggel, komolyabb ellenzéki tömörülések nélkül kezdhet neki az ország átalakításához szükséges reformoknak.

Ugyanakkor Emmanuel Macron győzelmét beárnyékolja, hogy a választók alig egyharmada támogatta őt, és a támogatói egyébként is egy jól körülhatárolható körből, jól képzett, jómódú társadalmi osztályokból kerülnek ki. A társadalom szegényebb rétegei vagy egyáltalán nem támogatták a politikáját, vagy pedig várakozó álláspontra helyezkedtek azzal kapcsolatban,³⁵ hogy vajon a fiatal köztársasági elnök képes lesz-e nemcsak a politika, hanem a gazdaság és a társadalom terén is jelentős változásokat indukálni. Emmanuel Macronnak azonban nem szabad elfeledkeznie arról sem, hogy a francia politika a törvényhozás alsóháza, a Nemzetgyűlés, és felsőháza, a Szenátus mellett sok esetben egy harmadik szinten szokott eldőlni: az utcákon. Így egy esetlegesen a társadalom többsége számára előnytelen reformprogram akár tömeges elégedetlenséghez, a reformok és a kormány bukásához is vezethet, amire az elmúlt 30 évben többször volt példa.³⁶

---

³² <http://premium.lefigaro.fr/elections/legislatives/2017/06/18/38001-20170618ARTFIG00172-legislatives-apres-la-defaite-historique-du-ps-cambadellis-va-demissionner-de-la-tete-du-parti.php>

³³ <https://www.lesechos.fr/elections/socialiste/030378275536-legislatives-une-deroute-lourde-de-menaces-pour-le-ps-2093402.php>

³⁴ http://abonnes.lemonde.fr/elections-legislatives-2017/article/2017/06/13/la-france-insoumise-appelle-a-voter-pour-les-communistes-et-certains-frondeurs_5143500_5076653.html

³⁵ A törvényhozási választások első fordulójában a munkások 66%-a, és az alkalmazotti réteg 61%-a nem vett részt.

<http://premium.lefigaro.fr/vox/politique/2017/06/18/31001-20170618ARTFIG00224-l-editorial-du-figaro-majorite-absolue-responsabilite-absolue.php>

³⁶ <http://premium.lefigaro.fr/vox/politique/2017/06/18/31001-20170618ARTFIG00224-l-editorial-du-figaro-majorite-absolue-responsabilite-absolue.php>